

OPIS PROCESU PROWADZĄCEGO DO UZYSKANIA ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Załącznik nr 4
do Zarządzenia nr 22/21
Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 31 maja 2021 roku

Karpacka Państwowa
Uczelnia w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	PEDAGOGIKA_B5
(wg planu studiów):	
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	The EDUCATION
Kierunek studiów:	WYCHOWANIE FIZYCZNE
Poziom studiów:	studia I stopnia
Profil:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne, studia niestacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2022/2023
Semestr:	I, II
Koordinator przedmiotu:	Małgorzata Wójcik, dr nauk społecznych

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu
Udostępnienie studentom podstaw wiedzy pedagogicznej i w pedagogice oraz umożliwianie im integrowania tej wiedzy z ich wiedzą osobistą. Rozwijanie przez studentów umiejętności i postaw niezbędnych do analizowania, projektowania i interpretowania działań pedagogicznych na różnych etapach kształcenia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (w tym zdolnych). Pobudzanie studentów do konstruowania własnego stylu pracy pedagogicznej oraz rozwijanie umiejętności wykorzystywania swojej wiedzy w twórczym rozwiązywaniu realnych problemów pedagogicznych. Rozbudzanie zainteresowań pedagogicznych studentów, budowanie w nich nastawienia na zmianę oraz pobudzanie ich motywacji do samokształcenia i refleksji pedagogicznej.

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów:		Tryb stacjonarny: sem. I: wykład 30 h, audytorium 15 h sem. II: wykład 15 h, audytorium 30 h Tryb niestacjonarny: sem. I: wykład 30 h, audytorium 15 h sem. II: wykład 15 h, audytorium 30 h		
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot zna i rozumie/potrafi/jest gotów do:	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
B5_B.2. W1. NW4 NW8	zna i rozumie system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty oraz podstawowe zagadnienia prawa oświatowego; międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością; znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej; modele współczesnej szkoły; pojęcie ukrytego programu szkoły; alternatywne formy edukacji; zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego; podstawę programową w kontekście programu nauczania; tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki oświatowej;	K_W01 K_W07 K_W11	wykład, audytorium	egzamin dyskusja debata kolokwium
B5_B.2. W2. NW3	zna i rozumie rolę nauczyciela, koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela; nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli; zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów; tematykę oceny jakości pracy nauczyciela; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	K_W11 K_W12	wykład, audytorium	egzamin rozmowa

B5_B.2. W3. NW1 NW2 NW12	zna i rozumie wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania; proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia, znaczenie współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	K_W05 K_W07 K_W10 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, praca samodzielna na zajęciach, kolokwium egzamin
B5_B.2. W4. NW5 NW10	zna i rozumie zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie; zagadnienie dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki; szkolną sytuację dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;	K_W05 K_W07 K_W10 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, dyskusja, pisemny projekt w parach, egzamin

B5_B.2. W5. NW2 NW5 NW6	zna i rozumie sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów); tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	K_W05 K_W08 K_W11	audytorium	rozmowa, studium przypadku, egzamin
B5_B.2.W6. NW6	zna i rozumie zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się; specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice; sposoby przezwyciężania trudności w uczeniu się; trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania;	K_W05 K_W08 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, studium przypadku, praca pisemna w parach egzamin
B5_B.2. W7. NW9	zna i rozumie poradnictwo edukacyjno-zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia; potrzebę przygotowania młodzieży do uczenia się przez całe życie;	K_W05 K_W08 K_W11	wykład, audytorium	rozmowa, egzamin
B5_B.2. U1. NU5	potrafi wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do tej podstawy;	K_U06	audytorium	praca pisemna
B5_B.2. U2.	potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;	K_U13	audytorium	rozmowa, praca pisemna
B5_B.2.U3.	potrafi sformułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	K_U13	wykład, audytorium	rozmowa
B5_B.2.U4. NU5	potrafi nawiązywać współpracę z innymi nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;	K_U01	_____	_____

B5_B.2. U5. NU1	potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;	K_U02 K_U08 K_U12	audytorium	rozmowa, ustna lub pisemna analiza przypadku egzamin
B5_B.2. U6. NU1 NU12	potrafi zdiagnozować ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zaprojektować dla niego wsparcie;	K_U02 K_U05 K_U12	audytorium	praca pisemna, egzamin
B5_B.2. U7. NU4	potrafi określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju;	K_U02 K_U05	audytorium	rozmowa
B5_B.2. K1. NK4	jest gotów do: okazywania empatii uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;	K_K02 K_K03 K_K05	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_B.2. K2. NK4	jest gotów do: profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie lub grupie wychowanków;	K_K03 K_K09	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_B.2. K3.	jest gotów do: samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;	K_K01 K_K07	wykład, audytorium	obserwacja rozmowa, egzamin
B5_B.2. K4. NK5 NK7	jest gotów do: współpracy z innymi nauczycielami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	K_K02	audytorium	rozmowa, obserwacja
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				
Całkowita liczba punktów ECTS: (A + B)	6		Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć oraz liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach tych zajęć:	wykład audytorium w sumie: ECTS		45 45 90 4	45 45 90 4
B. Formy aktywności studenta w ramach samokształcenia wraz z planowaną liczbą godzin na	praca w bibliotece przygotowanie do audytorium przygotowanie do kolokwium, prac samodzielnych i w parach oraz do egzaminu		20 15 15	20 15 15

każdą formę i liczbą punktów ECTS:	w sumie: ECTS	45 2	45 2
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	Analizowanie indywidualnych przypadków i próba rozwiązywania realnych problemów pedagogicznych	10	10
	w sumie: ECTS	10 0,3	10 0,3

Szczegółowy opis procesu kształcenia

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	Wykłady (sem. I i II): 1. Zajęcia organizacyjne – zapoznanie z efektami kształcenia, sposobami zaliczenia przedmiotu, z formą egzaminu. 2. Związek pedagogiki z innymi naukami. Dyscypliny i subdyscypliny pedagogiczne. 3. Rola nauczyciela w określonych stylach nauczania: kierowniczy, terapeutyczny i wyzwalaający z odniesieniem do stylów trenerskich. Film „Fala” z odniesieniem do etyki zawodu nauczyciela. Prawa i obowiązki nauczycieli. 4. Socjalizacja i wychowanie - istota i funkcje wychowania; proces wychowania i jego struktura, właściwości i dynamika. 5. Charakterystyka instytucji wychowania (środowisk wychowawczych): a. modele szkoły współczesnej: tradycyjna, terapeutyczna (romantyczna), refleksyjna i emancypacyjna, ich przedstawiciele i twórcy. Związki modeli szkół ze stylami nauczania; b. rodzina i formy alternatywne – współpraca szkoły z rodziną dziecka; c. grupa rówieśnicza – struktura grupy, style przywództwa grupowego na podstawie filmu „Władca much”. Sposoby diagnozowania struktury grupy rówieśniczej. Zjawisko inkluzji i integracji w zespole klasowym/w grupie rówieśniczej. Ład i porządek w klasie; d. wybrane instytucje wychowania równoległego, w szczególności rola mediów. 6. Ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania - różne odmiany myślenia o wychowaniu w teorii i praktyce: podejście dyrektywne, niedyrektywne i antyautorytarne – zasady, metody (w tym kary pedagogiczne i niepedagogiczne oraz nagrody), formy, techniki i środki wychowania w tych podejściach. Ocenianie wspierające, a tradycyjne. 7. Systemy pedagogiczne i ich twórcy oraz związane z nimi różne rozumienia pojęć: opieka, wychowanie, kształcenie, samokształcenie, samowychowanie: a. system M.Montessori – film

- b. szkoła demokratyczna i jej założyciel: A. Neill twórca szkoły w Summerhill
 - c. system waldorfski – R. Steiner
 - d. system J. Korczaka (film A. Wajdy „Kortczak”)
 - e. pedagogika pozytywistyczna
 - f. pedagogika krytyczna i emancypacyjna - Paulo Freire, Henry Giroux i Peter McLaren. Pojęcie ukrytego programu szkoły. Badania rodzajowe.
 - g. koncepcja E. Fromma;
 - h. humanistyczna koncepcja edukacji C. Rogersa
 - i. pedagogika inspirowana konstruktywizmem vs behawioryzm jako główne teorie pedagogiczne we współczesnej praktyce oświatowej.
8. Hierarchia potrzeb ludzkich wg A. Masłowa i ich regulacja w procesie opiekuńczo-wychowawczym.
 9. Specyficzne trudności w uczeniu się: dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia. Diagnoza, profilaktyka i terapia.

Zajęcia audytoryjne (sem. I i II):

1. Prawa człowieka, w tym z niepełnosprawnością, prawa dziecka – zakaz stosowania przemocy wobec dzieci, w tym klapsów – *Ustawa z 10 czerwca 2010 r.*
2. Struktura polskiego systemu oświaty. Polski system oświaty, a systemy edukacyjne na świecie (np. Skandynawia, Korea, Chiny, USA, Wielka Brytania) – wady i zalety. Podejście elitarne i egalitarne wobec zmian cywilizacyjnych. Funkcje i cele edukacji szkolnej. Elementy prawa oświatowego.
3. Koncepcja Delorsa – przygotowanie dzieci i młodzieży do uczenia się przez całe życie.
4. Stawanie się nauczycielem: start zawodowy nauczyciela, przebieg kariery zawodowej, syndrom wypalenia zawodowego, choroby zawodowe.
5. Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczeń zdolny. Dobór programów edukacyjnych. Specyfika pracy nauczyciela z uczniem o specjalnych potrzebach. Problemy diagnostyczne.
6. Problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży – diagnoza, profilaktyka, pomoc.
7. Problemy dzieci z zaburzeniami (np. autyzm, zaburzenia zachowania) i ich funkcjonowanie (film *Temple Grandin*). Diagnoza, profilaktyka i terapia.
8. Zjawisko zaniedbywania dzieci i młodzieży oraz pozbawiania ich opieki. Przemoc wobec dzieci i młodzieży w rodzinie, dziecko i nastolatek jako sprawca przemocy.
9. Szkolna sytuacja dzieci emigrantów i reemigrantów; zagadnienie dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. Film „Serce lwa” – przeciw stereotypom kulturowym.
10. Zagrożenia dla dzieci i młodzieży - zjawisko agresji i przemocy w szkole i agresji elektronicznej (hejt). Skala uzależnień wśród uczniów, w tym szczególnie od środków psychoaktywnych i Internetu. Przejawy, przyczyny, postępowanie, zapobieganie.
11. Zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela. Czynniki warunkujące efektywność pracy wychowawczej

	nauczyciela (m.in. komunikacja nauczyciela z uczniami, postawy nauczyciela, wartości). 10. Rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej. Rola komunikacji nauczyciela z uczniami. Style komunikowania się, a porozumiewanie się wychowawcy/ nauczyciela/trenera z wychowankami. Co to znaczy „uczłowieczyć komunikację?” 12. Funkcjonowanie dzieci i młodzieży w grupach nieformalnych, podkulturach młodzieżowych i sektach. 13. Zakres działań poradni psychologiczno – pedagogicznych (poradnictwo zawodowe, diagnoza zaburzeń, diagnoza rozwoju). Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w szkole.
Metody i techniki kształcenia:	Wykład problemowy, informacyjny, „metodą ulów”, klasyczna metoda problemowa, ustna i pisemna burza mózgów, pokaz, praca z tekstem, metody ćwiczebne, objaśnienie, opowiadanie, dyskusja problemowa, rozmowa, metody warsztatowe, film, metoda indywidualnych przypadków.
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Zgodnie z Regulaminem PWSZ w Krośnie, ale i Terminowe oddawanie ćwiczeń pisemnych. Osobiste przeprowadzenie i analiza 2 badań próbnych przez każdego studenta. Podwyższenie oceny o pół stopnia z egzaminu przy max. 1 nb w semestrze – nie dotyczy toku indywidualnego. Zaliczenia poprawkowe do 2 tyg. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z audytorium oraz złożenie prac zaliczeniowych z wykładu.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązkowy udział w wykładach i zaj. audytoryjnych zgodnie z Regulaminem KPU w Krośnie. Dopuszcza się 2 godz. dyd nieobecności w sem. bez usprawiedliwienia dla każdej z form.
Sposób obliczania oceny końcowej:	Sem. I: średnia ocena z audytorium i ocen z wykładu wg ustalonych kryteriów Prowadzącego ze Studentami Sem II. średnia ocena z audytorium w sem. II, ocen z wykładu wg ustalonych kryteriów i oceny z egzaminu Prowadzącego ze Studentami
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:	Samokształcenie, przedstawienie własnych notatek z zajęć, oddanie prac zaliczeniowych w terminie do 2 tyg.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:	Potoczna wiedza o wychowaniu
Zalecana literatura:	Literatura podstawowa:

1. Gołębniak B.D., *Szkoła wspomagająca rozwój* [w:] Z.Kwieciński, B.Śliwerski, *Pedagogika (Podręcznik akademicki)* t.II, PWN, Warszawa 2004.
2. Hejnicka-Bezwińska T., *Pedagogika: podręcznik dla pierwszego stopnia kształcenia na poziomie wyższym*, Difin SA, Warszawa 2015.
3. Janicka I., *Człowiek w relacjach rodzinnych*, [w:] *Wprowadzenie do psychologii dla ekonomistów*, red. E.Bielawska-Batorowicz, WE S.A., Warszawa 2012.
4. Janowski A., *Pedagogika praktyczna*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.
5. Kwiatkowska H., red. *Uczłowieczyć komunikację. Nauczyciel wobec ucznia w przestrzeni szkolnej*, Impuls, Kraków 2015.
6. Łobocki M., red., *Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą*, UMCS, Lublin 2001.
7. Nowicka M., *Socjalizacja na lekcjach w klasach początkowych*, Adam Marszałek, Toruń 2010.
8. Śliwerski B., *Współczesna myśl pedagogiczna. Znaczenia, klasyfikacje, badania*, Impuls, Kraków 2015.
9. Śliwerski B., *Współczesne teorie i nurty wychowania*, Impuls, Kraków, 2015.
10. Z.Kwieciński, B.Śliwerski, *Pedagogika (Podręcznik akademicki)* t.II, PWN, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Balicki A., Pyter M., *Prawo oświatowe*, Warszawa, 2011.
2. Bogdanowicz M., Kalka D., Krzykowski G., *Ryzyko specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu: dysleksji, dysortografii i dysgrafii: Skala Ryzyka Dysleksji wraz z normami dla klas I i II*, Harmonia, Gdańsk 2011.
3. Dudzikowa M., Czerepaniak-Walczak M., red. *Wychowanie. Pojęcia-Procesy-Konteksty*, t.1-5, GWP, Gdańsk 2007-2010.
4. Górniewicz E. *Diagnostowanie trudności w czytaniu i pisaniu*, Akapit, Toruń 2017.
5. Janowski A., *Poznanawanie uczniów, Zdobywanie informacji w pracy wychowawczej*, WSiP, Warszawa 2000.
6. Kołakowski A., red., *Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka*, GWP, Sopot 2013.
7. Kurzyna-Chmiel K., *Podstawy prawne i organizacyjne oświaty*, Warszawa, 2009.
8. Włodek-Chronowska J., *Stymulacja procesu czytania*, UJ, Kraków 1985.